

Η γνώση είναι ΔΥΝΑΜΗ:

**Παροχή ευκαιριών μάθησης και ενδυνάμωσης σε νέους ενήλικες
με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (SEN)**

Αριθ: 2023-1-BG01-KA220-ADU-000156540

WP3: Ανάπτυξη εκπαιδευτικού προγράμματος

A3: Σχεδιασμός και ανάπτυξη 6 ενοτήτων μικρομάθησης

Συντονισμός και επιμέλεια: Ινστιτούτο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας - iED / Μάρτιος 2025

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΒΑΣΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (iED)

Το έργο "PowerUp!" 2023-1-BG01-KA220-ADU-000156540, χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Περιεχόμενα

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΒΑΣΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	4
Ενότητα 1: Μαθησιακές ανάγκες.....	4
Ενότητα 1: Μαθησιακά Αποτελέσματα	4
Ενότητα 1: Γενικό θεωρητικό υπόβαθρο	5
Ενότητα 1: Αναφορές	6
Ενότητα 1.1: Η επιχειρηματικότητα ως παράγοντας κοινωνικής συνοχής και βελτίωσης του επιπέδου ζωής	7
Μαθησιακές ανάγκες της Ενότητας 1.1	7
Ειδικές θεωρητικές προσεγγίσεις για την κατανόηση και την υποστήριξη	7
Επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα της Ενότητας 1.1	8
Προτεινόμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης για την Ενότητα 1.1	9
Συμβουλές για εκπαιδευτές και συντονιστές	9
Πρόσθετο υλικό.....	10
Ενότητα 1.2: Καινοτόμος και χωρίς αποκλεισμούς επιχειρηματικότητα και οικοδόμηση κοινοτήτων	13
Μαθησιακές ανάγκες της Ενότητας 1.2	13
Ειδικές θεωρητικές προσεγγίσεις για την κατανόηση και την υποστήριξη	13
Επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα της Ενότητας 1.2	14
Προτεινόμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης για την Ενότητα 1.2	15
Συμβουλές για εκπαιδευτές και συντονιστές	16
Πρόσθετο υλικό.....	16
Ενότητα 1.3: Δείκτες ενσωμάτωσης της επιχειρηματικότητας στην τυπική, μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση	19
Μαθησιακές ανάγκες της Ενότητας 1.3	19
Ειδικές θεωρητικές προσεγγίσεις για την κατανόηση και την υποστήριξη	19
Επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα της Ενότητας 1.3	20
Προτεινόμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης για την Ενότητα 1.3	21
Συμβουλές για εκπαιδευτές και συντονιστές	22
Πρόσθετο υλικό.....	22
ΕΝΟΤΗΤΑ 1 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	25
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1 (M1.A1).....	25
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2 (M1.A2).....	26
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3 (M1.A3).....	31

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΒΑΣΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ενότητα 1: Μαθησιακές ανάγκες

Παρόλο που επαναλαμβάνεται συχνά στις καθημερινές συζητήσεις, στην εκπαίδευση, την πολιτική και τα μέσα ενημέρωσης, η επιχειρηματικότητα δεν είναι μια τόσο σαφής έννοια όταν μας ζητείται να την περιγράψουμε και να απαριθμήσουμε ορισμένες από τις βασικές διαστάσεις και χαρακτηριστικά της. Σε έναν κόσμο που μεταβάλλεται διαρκώς μέσα από ένα πλήθος μεταβάσεων (ψηφιακών, περιβαλλοντικών, κοινωνικο-οικονομικών, πολιτικών και γεωπολιτικών), η επιχειρηματικότητα είναι μια δυναμική έννοια που δημιουργεί αλλαγή και, ταυτόχρονα, επηρεάζεται από αυτήν.

Σε αυτή την ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι θα λάβουν γνώσεις και πληροφορίες σχετικά με την κοινωνικο-οικονομική και πολιτιστική διάσταση της επιχειρηματικότητας, τη δυνατότητά της να αποτελέσει μέσο βελτίωσης της προσωπικής και συλλογικής ποιότητας ζωής, μέσω της οικονομικής ανάπτυξης και της ένταξης, της οικοδόμησης της κοινότητας και της δημιουργίας ωφελειών για τους πολλούς. Θα αναδείξει επίσης την επιχειρηματικότητα ως ένα αντικείμενο που συνδυάζει πολλούς διαφορετικούς τύπους γνώσεων και δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω της τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, αλλά και ως ένα πεδίο που προωθεί τη δια βίου μάθηση.

Ενότητα 1: Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μέσα από την πρόκληση των διαφορετικών γνώσεων που έχουν αποκτήσει στην καθημερινή τους ζωή, πολλές φορές χωρίς δομή και ταξιμόνηση, οι εκπαιδευόμενοι θα προβληματιστούν και θα συζητήσουν τις διαφορετικές διαστάσεις της επιχειρηματικότητας, θα ανταλλάξουν εμπειρίες και απόψεις, θα κάνουν σχετικές αναλύσεις και θα δημιουργήσουν ένα βασικό εισαγωγικό πλαίσιο που αφορά κατηγορίες γνώσεων, όπως:

- κοινωνική πρόοδος,
- τεχνολογική πρόοδος,
- καινοτομία,
- κοινότητα και συνοχή,
- κοινωνικοπολιτισμική ένταξη,
- οικονομική ένταξη,
- τυπική εκπαίδευση,

- μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση,
- δια βίου μάθηση.

Όλα τα παραπάνω εκπαιδευτικά αποτελέσματα μπορούν να προσαρμοστούν ανάλογα με το εκπαιδευτικό υπόβαθρο και τις δυνατότητες των εκπαιδευομένων, καθώς η ανάπτυξή τους βασίζεται σε προηγούμενες εμπειρίες και γνώσεις, αλλά και στην περαιτέρω βελτίωση μέσω της αλληλεπίδρασης και της αμοιβαίας μάθησης.

Ενότητα 1: Γενικό θεωρητικό υπόβαθρο

Η εκπαίδευση διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στη διαμόρφωση των ατόμων και των κοινωνιών. Ενισχύει την προσωπική ανάπτυξη, αναπτύσσει δεξιότητες και προάγει την κριτική σκέψη, δίνοντας στους ανθρώπους τη δυνατότητα να συνεισφέρουν ουσιαστικά στις κοινότητές τους και στον κόσμο. Οι άνθρωποι μπορούν να μαθαίνουν καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους και σε διαφορετικά πλαίσια. Μπορούν να μαθαίνουν νέες γνώσεις και να αποκτούν νέες δεξιότητες ή/και να προσαρμόζονται στις καθημερινές αλλαγές στον κόσμο μαθαίνοντας πώς να μαθαίνουν.

Η εκπαίδευση έχει τρεις μορφές: την **τυπική**, τη **μη τυπική** και την **άτυπη**. Η τυπική λαμβάνει χώρα στα σχολεία και τα πανεπιστήμια, η μη τυπική σε δομημένα αλλά ευέλικτα πλαίσια και η άτυπη μέσω των εμπειριών της ζωής, προωθώντας τη δια βίου μάθηση και ανάπτυξη.

Η επιχειρηματικότητα διδάσκεται στην επίσημη εκπαίδευση. Σε όλα τα μέρη του κόσμου, υπάρχουν πανεπιστημιακά τμήματα που διδάσκουν επιχειρηματικότητα (διοίκηση επιχειρήσεων, οικονομικά τμήματα κ.λπ.) σε φοιτητές που επιθυμούν να εισέλθουν στην αγορά εργασίας ως επιχειρηματίες. Στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση, οι φοιτητές αποκτούν τις κύριες "τεχνικές δεξιότητες" που σχετίζονται με την επιχειρηματικότητα, δηλαδή εξειδικευμένες και μετρήσιμες δεξιότητες. Στη δευτεροβάθμια και πρωτοβάθμια εκπαίδευση, η επιχειρηματικότητα δεν έχει λάβει ακόμη την προσοχή που της αξίζει, δεδομένης της δυνατότητάς της να επηρεάσει το παρόν και το μέλλον του κόσμου (στοιχεία για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα στις χώρες της κοινοπραξίας: Βουλγαρία, Αυστρία, Ιταλία, Ελλάδα, Κύπρος, μπορούν να βρεθούν στην έκθεση του έργου A1.1). Παρ' όλα αυτά, τόσο οι γενικές γνώσεις και ικανότητες που αποκτώνται στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση όσο και οι "ήπιες δεξιότητες" που αποκτώνται σε διάφορα πλαίσια συνύπαρξης και συνεργασίας παίζουν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας. Η ίδια η επιχειρηματικότητα μπορεί και πρέπει να προσεγγιστεί ως ένα πλούσιο πλαίσιο μη τυπικής και άτυπης μάθησης τόσο για τις "τεχνικές" όσο και για τις "ήπιες δεξιότητες".

Η **κοινωνική συνοχή** και η **κοινωνική ένταξη** δεν είναι ιδέες που απευθύνονται μόνο σε κοινωνικές ομάδες που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό και αντιμετωπίζουν εμπόδια στην ισότιμη συμμετοχή. Αποτελούν θεμελιώδεις αξίες της σύγχρονης ευρωπαϊκής κοινωνίας και πρέπει να υποστηρίζονται στην πράξη από όλους. Η επιχειρηματικότητα και η εργασία αποτελούν πλαίσια στα οποία οικοδομείται η αλληλεξάρτηση και η αμοιβαιότητα και, υπό αυτή την έννοια, κατέχουν εξέχουσα θέση στην ανάπτυξη της κοινωνικής προόδου και της κοινωνικής συνοχής. Η επιχειρηματικότητα, και ιδιαίτερα η **καινοτόμος** και **κοινωνική επιχειρηματικότητα**, είναι ιδανικοί παράγοντες κοινωνικής αλλαγής και ένταξης, οι οποίοι μπορούν να προωθήσουν στην πράξη το Κοινωνικό Μοντέλο Συμπερίληψης.

Ενότητα 1: Αναφορές

Spiel, Christiane & Schwartzman, Simon & Busemeyer, Marius & Cloete, Nico & Drori, Gili & Lassnigg, Lorenz & Schober, Barbara & Schweisfurth, Michele. (2018). "The contribution of education to social progress".

Ανακτήθηκε στις 25/11/2024:

https://www.researchgate.net/publication/330579447_The_contribution_of_education_to_social_progress

Council of Europe, Intercultural Cities Unit. (2022). "EVERYBODY'S BUSINESS: the role that business can play in supporting cohesive communities".

Ανακτήθηκε στις 25/11/2024:

<https://rm.coe.int/policy-brief-business-and-diversity-the-role-of-business-in-community-/1680a569cd>

Lamri, Jeremy & Lubart, Todd. (2023). "Reconciling Hard Skills and Soft Skills in a Common Framework: The Generic Skills Component Approach". Journal of Intelligence. 11. 107. 10.3390/jintelligence11060107

Ανακτήθηκε στις 25/11/2024:

https://www.researchgate.net/publication/371261095_Reconciling_Hard_Skills_and_Soft_Skills_in_a_Common_Framework_The_Generic_Skills_Component_Approach

UNESCO. (2022). "Transforming technical and vocational education and training for successful and just transitions: UNESCO strategy 2022-2029". Paris, UNESCO

Ανακτήθηκε στις 25/11/2024: <https://doi.org/10.54675/EUDU5854>

Thorneycroft, Ryan. (2024). "Screwing the Social Model of Disability." Scandinavian Journal of Disability Research 26(1): 286–299.

Ανακτήθηκε στις 25/11/2024: <https://sjdr.se/articles/1130/files/66715f315799c.pdf>

Ενότητα 1.1: Η επιχειρηματικότητα ως παράγοντας κοινωνικής συνοχής και βελτίωσης του επιπέδου ζωής

Μαθησιακές ανάγκες της Ενότητας 1.1

Σύνδεση της επιχειρηματικότητας με την κοινωνία: Η επιχειρηματικότητα δεν έχει να κάνει με την επίτευξη κέρδους για προσωπικό όφελος. Μια επιχείρηση επιστρέφει μέρος του κέρδους της στην κοινωνία μέσω της φορολογίας, των προγραμμάτων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης ή/και μπορεί να λάβει μορφές (κοινωνική επιχειρηματικότητα, πράσινη επιχειρηματικότητα, επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς κ.λπ.) που συνδέονται άμεσα με την παραγωγή κοινωνικού οφέλους.

Κερδοσκοπική και μη κερδοσκοπική επιχειρηματικότητα: ανάλογα με τον τομέα δραστηριότητας και τον τύπο οργάνωσης μιας επιχείρησης, υπάρχουν κερδοσκοπικές (επιστροφή κερδών με τη μορφή φόρων ή δωρεών) και μη κερδοσκοπικές επιχειρήσεις (απόδοση με τη μορφή υπηρεσιών).

Επιχειρηματικότητα και κοινωνικές ανάγκες: Οι νέες κοινωνικές ανάγκες απαιτούν νέα προϊόντα (π.χ. 100% ανακυκλώσιμα προϊόντα για την αντικατάσταση των πλαστικών μιας χρήσης) ή/και νέους τρόπους οργάνωσης των επιχειρήσεων (π.χ. εργασία από απόσταση) και χρηματοδότησης (π.χ. ευρωπαϊκά έργα, συλλογική χρηματοδότηση από πολίτες).

Η σχέση μεταξύ του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα: η επιχειρηματικότητα και ο δημόσιος τομέας συνδέονται με πολλούς τρόπους, καθώς ο ένας μπορεί να ενισχύσει ή να υποστηρίξει τον άλλο για την επίτευξη κοινών στόχων. Για παράδειγμα, παρέχοντας χρηματοδότηση, επιδοτήσεις και φορολογικά κίνητρα, υποστηρίζοντας επιχειρήσεις που προσφέρουν λύσεις σε κοινωνικά προβλήματα όπως η ανεργία και η προσβασιμότητα, αναπτύσσοντας εκπαιδευτικά και επιμορφωτικά προγράμματα, χρηματοδοτώντας ερευνητικά προγράμματα κ.λπ.

Επιχειρηματικότητα-εργασία και κοινωνική ένταξη: η ένταξη στην αγορά εργασίας είναι ταυτόχρονα ένταξη σε πολλές κοινότητες ανθρώπων με διαφορετικά χαρακτηριστικά, δεξιότητες, ικανότητες και ανάγκες.

Ειδικές θεωρητικές προσεγγίσεις για την κατανόηση και την υποστήριξη

Η **κοινωνική συνοχή** αναφέρεται στο βαθμό αμοιβαίας συμμετοχής και αλληλεπίδρασης ατόμων με διαφορετικό υπόβαθρο σε ένα δεδομένο κοινωνικό πλαίσιο. Η ανάπτυξη της κοινωνικής συνοχής σημαίνει τη δημιουργία πλαισίων (γειτονιές, κοινωνικοί χώροι και χώροι εργασίας) όπου η διαφορετικότητα, αντί να μας χωρίζει, μας ενώνει. Η επίτευξη και η διατήρηση της κοινωνικής συνοχής δεν είναι ευθύνη μόνο των οργανισμών (δημόσιων και ιδιωτικών) που ασχολούνται με την ισότητα και την αλληλεγγύη, αλλά όλων.

Οι επιχειρήσεις και ο κόσμος της εργασίας αποτελούν σημαντικό πυλώνα για την ανάπτυξη και τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής. Οι επιχειρήσεις συμβάλλουν γενικά στην κοινωνική συνοχή

προωθώντας την οικονομική ανάπτυξη, καλύπτοντας τις κοινωνικές ανάγκες με προϊόντα και υπηρεσίες, συμβάλλοντας στη φορολογία και απασχολώντας άτομα με διαφορετικό υπόβαθρο (φύλο, ηλικία, δεξιότητες, εκπαιδευτικό και πολιτισμικό υπόβαθρο). Οι επιχειρήσεις και ο παραγωγικός τομέας στην Ευρώπη καλούνται να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο μέσα από τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης ([Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων](#)) ώστε να διασφαλιστεί ότι όλοι οι Ευρωπαίοι πολίτες έχουν ίση πρόσβαση στην εκπαίδευση, την απασχόληση και τις βασικές υπηρεσίες (όπως νερό, ηλεκτρικό ρεύμα, διαδίκτυο), κοινωνικά δικαιώματα ανεξαρτήτως φύλου και ικανοτήτων, ίση αμοιβή για την ίδια εργασία, ασφάλεια και υγεία κ.λπ.

Υπάρχουν όμως και επιχειρήσεις της **Κοινωνικής Οικονομίας** που συμβάλλουν πιο άμεσα στην κοινωνική συνοχή, παρέχοντας προϊόντα και υπηρεσίες που δεν μπορούν να ανταγωνιστούν την ιδιωτική κερδοσκοπική οικονομία και δεν μπορούν να παρασχεθούν από τον δημόσιο τομέα. Ο τομέας της κοινωνικής οικονομίας περιλαμβάνει επιχειρήσεις ή οργανισμούς που ακολουθούν τις ακόλουθες γενικές αρχές: "την υπεροχή των ανθρώπων καθώς και του κοινωνικού ή/και περιβαλλοντικού σκοπού έναντι του κέρδους, την επανεπένδυση του μεγαλύτερου μέρους των κερδών και των πλεονασμάτων για την πραγματοποίηση δραστηριοτήτων προς το συμφέρον των μελών/χρηστών ("συλλογικό συμφέρον") ή της κοινωνίας στο σύνολό της ("γενικό συμφέρον") και τη δημοκρατική ή/και συμμετοχική διακυβέρνηση". (Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής "[Οικοδομώντας μια οικονομία που λειτουργεί για τους ανθρώπους: σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία](#)", COM(2021) 778 τελικό, σελίδα 5).

Επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα της Ενότητας 1.1

Γνώση

- Να γνωρίζουν τις έννοιες και τα χαρακτηριστικά της Κοινωνικής Οικονομίας
- Να κατανοήσουν τη διασύνδεση μεταξύ επιχειρηματικότητας και κοινωνίας
- Να κατανοήσουν τη διαφορά μεταξύ κερδοσκοπικών και μη κερδοσκοπικών εταιρειών
- Προσδιορισμός της σύνδεσης μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα
- Να ανακαλύψουν τις ευκαιρίες για την έναρξη ενός επιχειρηματικού εγχειρήματος

Δεξιότητες

- Να είναι σε θέση να ανακαλύψουν καλές πρακτικές επιχειρηματικών εγχειρημάτων που σχετίζονται με κοινωνικά αγαθά και υπηρεσίες
- Να σχεδιάσουν τον γενικό χαρακτήρα μιας επιχείρησης, ανάλογα με το αν δραστηριοποιείται στον κερδοσκοπικό ή μη κερδοσκοπικό τομέα.
- Να είναι σε θέση να κάνουν μια σύντομη επισκόπηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι διάφοροι χρηματοδοτικοί και υποστηρικτικοί μηχανισμοί του κράτους και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στάσεις

- Να νιώθουν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση για πιθανά επιχειρηματικά εγχειρήματα λόγω της υποστήριξης που μπορούν να λάβουν από την κοινότητα
- Να εμπιστεύονται τους τοπικούς, εθνικούς και ευρωπαϊκούς θεσμούς που υποστηρίζουν την επιχειρηματικότητα
- Να διασυνδεθούν με τις δυνητικές κοινότητες που θα μπορούσαν να δημιουργηθούν μέσω της λειτουργίας μιας εταιρείας
- Να εκτιμήσουν τις δυνατότητες της κοινωνικής οικονομίας
- Να σέβονται την κοινωνική διάσταση της επιχειρηματικότητας

Προτεινόμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης για την Ενότητα 1.1

Ποια θεωρητικά στοιχεία χρησιμοποιούνται εδώ;	Συνιστώμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης	Δραστηριότητες (κουίζ, παιχνίδι, συντονισμένη συζήτηση, μελέτη περίπτωσης, επίσκεψη, καλεσμένος κ.λπ.)
Κοινωνική οικονομία και κοινωνική επιχειρηματικότητα (βλέπε "Πρόσθετο υλικό": ορισμοί και γλωσσάριο της κοινωνικής οικονομίας. Σε περίπτωση που χρειάζεστε βαθύτερη κατανόηση, παρακαλούμε χρησιμοποιήστε επίσης το πρόσθετο υλικό "Τι είναι η Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία;". Μια ανασκόπηση των εννοιών")	- Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά της κοινωνικής επιχειρηματικότητας; - Με ποιους τρόπους η κοινωνική οικονομία συμβάλλει στην κοινωνική συνοχή;	Δραστηριότητα M1.A2 Δραστηριότητα M1.A3
Διάκριση μεταξύ κερδοσκοπικής και μη κερδοσκοπικής επιχειρηματικότητας (βλέπε "Πρόσθετο υλικό": Μη κερδοσκοπικό)	Ποια είναι η διαφορά μεταξύ κερδοσκοπικής και μη κερδοσκοπικής επιχειρηματικότητας;	Δραστηριότητα M1.A3
Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων (βλ. "Πρόσθετο υλικό": Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων)	- Με ποιους τρόπους η επιχειρηματικότητα ωφελεί την κοινωνική συνοχή; - Μπορείτε να δώσετε μερικά παραδείγματα; - Ποιες από τις βασικές αρχές του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων μπορούν να εφαρμοστούν από την επιχείρηση της Μαρίας και του Νικόλα;	

Συμβουλές για εκπαιδευτές και συντονιστές

Μετά την παρουσίαση του βίντεο και μια γενική συζήτηση με τους συμμετέχοντες για να διαπιστώσετε τι τους κέντρισε το ενδιαφέρον, ποιες γνώσεις και πληροφορίες κατέχουν ήδη και ποια θέματα μπορεί να εγείρουν ερωτήματα, μπορείτε να εμφανίσετε από το πρόσθετο υλικό τον απλουστευμένο κατάλογο προτεραιοτήτων από τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Αυτό θα βοηθήσει στη δημιουργία ενός πλαισίου συζήτησης σχετικά με την επιχειρηματικότητα και τη σχέση της με την κοινωνική συνοχή.

Πρόσθετο υλικό

U 1.1/1: Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων

Τι είναι;

Μια ευανάγνωστη έκδοση (στα αγγλικά) των 20 αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Πού μπορώ να το βρω;

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1567&langId=en>

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Η διασύνδεση μεταξύ επιχειρηματικότητας και κοινωνικής συνοχής.

Μετά την προβολή του εκπαιδευτικού βίντεο, το άτομο που συντονίζει την εκπαίδευση θα μπορούσε να προβάλει στους συμμετέχοντες τον ηλεκτρονικό κατάλογο και να κάνει μια ομαδική συζήτηση για να σχολιάσει ποιες προτεραιότητες σχετίζονται άμεσα με την κοινωνική συνοχή.

U 1.1/2: Οι διαφορές μεταξύ κερδοσκοπικού και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Τι είναι;

Πρόκειται για ένα άρθρο (στα αγγλικά) που εξηγεί με απλό τρόπο τις βασικές διαφορές μεταξύ κερδοσκοπικής και μη κερδοσκοπικής επιχειρηματικότητας. Επικεντρώνεται κυρίως σε 9 βασικές διαφορές που μπορούν να αποτελέσουν θέματα συζήτησης. Προτείνεται να έχει διαβαστεί από τους εκπαιδευτές πριν από την εκπαίδευση σε αυτή την ενότητα, προκειμένου να συντονίσουν πιο γόνιμα μια συζήτηση με τους εκπαιδευόμενους.

Πού μπορώ να το βρω;

<https://www.indeed.com/career-advice/career-development/for-profit-vs-non-profit>

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Διάκριση μεταξύ κερδοσκοπικής και μη κερδοσκοπικής επιχειρηματικότητας.

Η αναφορά στην κερδοσκοπική και μη κερδοσκοπική επιχειρηματικότητα γίνεται στην αρχή του εκπαιδευτικού βίντεο, αλλά προτείνουμε η συζήτηση των διαφορών μεταξύ αυτών των δύο τύπων επιχειρηματικότητας να γίνει στο τέλος του βίντεο, διότι θα μπορούσατε να συμπεριλάβετε και το κοινωνικό όφελος, τη φορολογία κ.λπ.

U 1.1/3: Ορισμοί και γλωσσάριο της κοινωνικής οικονομίας

Τι είναι;

Πρόκειται για ένα άρθρο που αναρτήθηκε στον ιστότοπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και περιλαμβάνει τρεις ορισμούς της Κοινωνικής Οικονομίας (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) και ένα εύχρηστο γλωσσάρι με 5 βασικούς όρους: συνεταιρισμοί, εταιρείες αλληλοβοήθειας, ενώσεις, ιδρύματα, κοινωνικές επιχειρήσεις.

Πού μπορώ να το βρω;

https://social-economy-gateway.ec.europa.eu/about-social-economy/social-economy-definitions-and-glossary_en

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Όλα τα θεωρητικά στοιχεία αυτής της ενότητας θα μπορούσαν να υποστηριχθούν από αυτό το υλικό.

Στο τέλος του βίντεο ο εκπαιδευτής μπορεί να ξεκινήσει μια συζήτηση σχετικά με την έννοια της Κοινωνικής Οικονομίας και τις διάφορες μορφές της.

U 1.1/4: Τι είναι η κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία; Μια ανασκόπηση των εννοιών

Τι είναι;

Μια πρόσφατη (2023) και καλά ενημερωμένη δημοσίευση του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD) για την κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία.

Πού μπορώ να το βρω;

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/09/what-is-the-social-and-solidarity-economy-a-review-of-concepts_4b3d724b/dbc7878d-en.pdf

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Όλα τα θεωρητικά στοιχεία αυτής της ενότητας θα μπορούσαν να υποστηριχθούν από αυτό το υλικό.

Συνιστάται να διαβαστεί από τους εκπαιδευτές σε περίπτωση που επιθυμούν να ενημερωθούν σε βάθος για τα θέματα της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.

Αναφορές:

Aga Khan Foundation Portugal, Equality Strategies (Ireland) and Estonian Centre for Human Rights (2021) Diversity & Inclusion in Times of Crisis.

Ανακτήθηκε στις 25/11/2024:

<http://www.diversity-work.eu/wpcontent/uploads/2021/08/DI-in-times-of-crises-guide.pdf>

Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2023). “What is the Social and Solidarity Economy? A Review of Concepts.

Ανακτήθηκε στις 25/11/2024:

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/09/what-is-the-social-and-solidarity-economy-a-review-of-concepts_4b3d724b/dbc7878d-en.pdf

Ενότητα 1.2: Καινοτόμος και χωρίς αποκλεισμούς επιχειρηματικότητα και οικοδόμηση κοινοτήτων

Μαθησιακές ανάγκες της Ενότητας 1.2

Οικονομία χωρίς αποκλεισμούς: η οικονομία χωρίς αποκλεισμούς εξασφαλίζει ότι όλα τα μέλη της κοινωνίας, ανεξάρτητα από το μορφωτικό υπόβαθρο, τις δεξιότητες, τα προσωπικά ή κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά, έχουν πλήρη, δίκαιη και ισότιμη πρόσβαση στις ευκαιρίες της αγοράς (αμειβόμενες ή μη) ως εργαζόμενοι, καταναλωτές, επιχειρηματίες και μέλη της ευρύτερης κοινότητας.

Επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς: η επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς διασφαλίζει ότι όλα τα άτομα, ανεξάρτητα από τα προσωπικά χαρακτηριστικά και το υπόβαθρό τους, έχουν ίσες ευκαιρίες να δημιουργήσουν και να διευθύνουν μια επιχείρηση.

Κοινωνικό μοντέλο συμπερίληψης: αλλά μπορεί να εφαρμοστεί σε οποιαδήποτε μορφή ένταξης και να αυξήσει την προσβασιμότητα. Θεωρεί ότι τα εμπόδια δημιουργούνται από την κοινωνία και όχι από τα χαρακτηριστικά των ατόμων ή/και των ομάδων που βιώνουν τον αποκλεισμό. Για να επιτευχθεί η ισότητα στη βάση της συμπερίληψης, πρέπει να αλλάξουν οι κοινωνικές δομές και τα χαρακτηριστικά των πλαισίων στα οποία αλληλεπιδρούν όλα τα άτομα και οι ομάδες.

Καινοτόμος επιχειρηματικότητα: αναφέρεται στην πρακτική της δημιουργίας νέων επιχειρηματικών ιδεών με στόχο τη δημιουργία αξίας, τη στήριξη της κοινότητας και την επίτευξη των στόχων μιας επιχείρησης. Οι καινοτόμοι επιχειρηματίες αναπτύσσουν νέα επιχειρηματικά μοντέλα με βάση τις διαπιστωμένες ανάγκες μιας επιχείρησης ή/και ενός τομέα της οικονομίας που δεν αντιμετωπίζονται με τους παραδοσιακούς τρόπους.

Κοινοτική επιχειρηματικότητα: βασίζεται στη συμμετοχή της κοινότητας στην ανάπτυξη μιας επιχείρησης. Ο χαρακτήρας της είναι τοπικός και επικεντρώνεται στην κοινωνική ευθύνη, τη συλλογική δράση, την αλληλοβοήθεια και την αλληλεγγύη. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες της ωφελούν την ίδια την κοινότητα (π.χ. περιβάλλον, πολιτισμός, εκπαίδευση, αντιμετώπιση της ανεργίας, συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων κ.λπ.) Οι συμμετέχοντες είναι τόσο πάροχοι όσο και αποδέκτες υπηρεσιών και προϊόντων. Στο πλαίσιο της κοινοτικής επιχειρηματικότητας, αναπτύσσονται κοινωνικές και πολιτικές ικανότητες για όλα τα μέλη της κοινότητας που συμμετέχουν στις δραστηριότητές της.

Ειδικές θεωρητικές προσεγγίσεις για την κατανόηση και την υποστήριξη

Η **κοινοτική επιχειρηματικότητα** έχει στον πυρήνα της την κοινότητα και την αλληλεγγύη. Σε διάφορα μέρη του κόσμου τα τελευταία χρόνια εφαρμόζεται ως μοντέλο κοινωνικής επιχειρηματικότητας που έχει τη δυνατότητα να αυξήσει την απασχόληση, να αποκαταστήσει τους κοινωνικούς δεσμούς σε μια συγκεκριμένη περιοχή, να αντιμετωπίσει τις συνέπειες της κρίσης (οικονομικής, περιβαλλοντικής,

κοινωνικής, πολιτικής κ.λπ.) και να θέσει τον άνθρωπο στο επίκεντρο της επιχειρηματικότητας. Θεωρείται ιδανικό μοντέλο επιχειρηματικότητας όχι μόνο για περιοχές που αντιμετωπίζουν φτώχεια και υψηλή ανεργία, αλλά και για περιοχές με μεγάλες ανισότητες και κοινότητες των οποίων τα μέλη απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό. Η κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία ενισχύει την ένταξη των ατόμων που κινδυνεύουν ή βιώνουν κοινωνικό αποκλεισμό και αποτελεί ιδανικό παράδειγμα μιας συμπεριληπτικής οικονομίας. Το **Κοινωνικό Μοντέλο Συμπερίληψης** (που έχει τις ρίζες του στο Κοινωνικό Μοντέλο της Αναπηρίας (είναι το πλέον αποδεκτό μοντέλο συμπερίληψης από τα άτομα με αναπηρία) εστιάζει στους κοινωνικούς λόγους του αποκλεισμού και όχι στα προσωπικά χαρακτηριστικά των ευάλωτων ομάδων. Τα εμπόδια δημιουργούνται από τον τρόπο με τον οποίο είναι δομημένες οι κοινωνίες μας (για παράδειγμα, οι χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση σε ένα κτίριο λόγω των σκαλοπατιών και όχι λόγω των περιορισμών της κινητικότητάς τους. Αν οι σχεδιαστές του κτιρίου είχαν ενσωματώσει ράμπες και ανελκυστήρες, οι χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων δεν θα αντιμετώπιζαν εμπόδια). Τα άτομα που βρίσκονται στο περιθώριο της οικονομικής ανάπτυξης αντιμετωπίζουν εμπόδια επειδή η κοινωνία δεν έχει επικεντρωθεί στη δημιουργία θέσεων εργασίας, εκπαιδευτικών προγραμμάτων, προγραμμάτων διευκόλυνσης της επιχειρηματικότητας κ.λπ. που είναι για όλους, όχι επειδή δεν είναι σε θέση να εργαστούν και να συμμετάσχουν στην οικονομία.

Λόγω των σύγχρονων μεταβάσεων (ψηφιακή, πράσινη, κοινωνικοοικονομική) και των πρόσφατων κρίσεων (covid-19, οικονομική κρίση, προσφυγική κρίση λόγω πολέμων και κλιματικής αλλαγής), η Ευρωπαϊκή Ένωση, τα κράτη μέλη και οι οργανισμοί προώθησης της εργασίας και της επιχειρηματικότητας έχουν στραφεί στην **καινοτόμο επιχειρηματικότητα** για να σχεδιάσουν νέους τρόπους οικονομικής ανάπτυξης που θέτουν στο επίκεντρο τον άνθρωπο, την ισότητα, την ένταξη, την ποιότητα ζωής και το περιβάλλον. Το παλιό μοντέλο επιχειρηματικότητας, το οποίο στήριζε την αποτελεσματικότητά του μόνο στο κέρδος, δεν φαίνεται πλέον να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανθρώπινες ανάγκες.

Επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα της Ενότητας 1.2

Γνώση

- Να γνωρίσουν τα βασικά στοιχεία της έννοιας της Συμπεριληπτικής Οικονομίας
- Να κατανοήσουν τι σημαίνει επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς
- Να κατανοήσουν τις διαφοροποιήσεις του Κοινωνικού Μοντέλου από τη γενική έννοια της ένταξης
- Να προσδιορίσουν τα οφέλη και τις δυνατότητες της κοινοτικής επιχειρηματικότητας τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για την κοινότητα
- Ανακάλυψη της έννοιας της καινοτόμου επιχειρηματικότητας και των χαρακτηριστικών της

Δεξιότητες

- Να είναι σε θέση να εντοπίζουν πιθανές νέες ανάγκες μιας κοινότητας
- Να είναι σε θέση να κατανοήσουν τα διαφορετικά πολιτιστικά, κοινωνικά και οικονομικά πλαίσια στα οποία αναπτύσσεται μια επιχειρηματική ιδέα
- Να αναπτύξουν ευελιξία στη συνεργασία με άτομα από διαφορετικά υπόβαθρα
- Σχεδιασμός προϊόντων και υπηρεσιών με συμπεριληπτική προσέγγιση
- Λήψη αποφάσεων μέσω συμμετοχικών διαδικασιών

- Να αναζητήσουν ή/και να βρουν χρηματοδότηση μέσω προγραμμάτων που σχετίζονται με την κοινωνική οικονομία
- Αξιολόγηση του κοινωνικού και περιβαλλοντικού αντίκτυπου πιθανών επιχειρηματικών σχεδίων
- Να σχεδιάσουν μοντέλα συμπερίληψης που εστιάζουν στα κοινωνικά και όχι στα προσωπικά εμπόδια
- Να αναζητούν καινοτόμες λύσεις σε πολύπλοκα προβλήματα

Στάση

- Να εκτιμούν διαφορετικές προσεγγίσεις, ιδέες και ανάγκες
- Υποστήριξη της ποικιλομορφίας
- Να σέβονται τη γνώση και την εμπειρία της κοινότητας
- Επικέντρωση στην ηθική και τη διαφάνεια στις επιχειρηματικές και εργασιακές πρακτικές
- Ενίσχυση της συλλογικότητας και της αλληλεγγύης
- Να έχουν θετική στάση και να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για την κοινωνική αλλαγή
- Να επιδεικνύουν ανθεκτικότητα μπροστά στην αποτυχία και να μαθαίνουν από αυτήν δοκιμάζοντας καινοτόμες λύσεις.

Προτεινόμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης για την Ενότητα 1.2

Ποια θεωρητικά στοιχεία χρησιμοποιούνται εδώ;	Συνιστώμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης	Δραστηριότητες (κουίζ, παιχνίδι, συντονισμένη συζήτηση, μελέτη περίπτωσης, επίσκεψη, καλεσμένος κ.λπ.)
• Κοινωνικό μοντέλο συμπερίληψης (βλ. "Πρόσθετο υλικό": Το κοινωνικό μοντέλο σε επεξήγηση)	• Τι εννοεί ο Νικόλαος όταν λέει ότι "Οι άνθρωποι δεν είναι απλώς διαφορετικοί από κάτι που θεωρούμε φυσιολογικό. Αυτό είναι λάθος. Ο καθένας είναι μοναδικός. Θα ήθελα πολύ να χτίσουμε την επιχείρησή μας πάνω σε αυτή την κουλτούρα συνεργασίας";	Δραστηριότητα M1.A2
• Καινοτόμος επιχειρηματικότητα (βλέπε "Πρόσθετο υλικό": Diversity and Inclusion in times of global crisis)	• Μπορείτε να προτείνετε στη Μαρία και τον Νικόλα άλλους τρόπους για να αυξήσουν την προσβασιμότητα στην επιχείρησή τους, τόσο για τους εργαζόμενους όσο και για τους επισκέπτες;	N/A
• Κοινοτική επιχειρηματικότητα	• Πώς πιστεύετε ότι διαφέρει ο ρόλος του επιχειρηματία και ο ρόλος του πελάτη σε μια κοινοτική επιχείρηση	Δραστηριότητα M1.A2

(βλ. "Πρόσθετο υλικό": Επιχειρηματικά μοντέλα με βάση την κοινότητα)	από την παραδοσιακή επιχειρηματικότητα;	
--	--	--

Συμβουλές για εκπαιδευτές και συντονιστές

Οι προτεινόμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης αποσκοπούν στη διευκόλυνση της συζήτησης των θεμάτων που καλύπτονται στην ενότητα. Δεν έχουν τη λογική του σωστού και του λάθους. Εάν οι εκπαιδευόμενοι επιθυμούν να συζητήσουν κάτι άλλο σχετικό με την ενότητα, δεν χρειάζεται να τους επαναφέρετε σε αυτές τις ερωτήσεις ανατροφοδότησης.

Πρόσθετο υλικό

U 1.2/1: Επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς και μικροχρηματοδότηση

Τι είναι;

Πρόκειται για ένα άρθρο (στα αγγλικά) που αναρτήθηκε στον ιστότοπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και περιλαμβάνει βασικές πληροφορίες σχετικά με την Επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς και τις πολιτικές της ΕΕ που τη στηρίζουν.

Πού μπορώ να το βρω;

https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/european-employment-strategy/social-economy-and-inclusive-entrepreneurship/inclusive-entrepreneurship-and-microfinance_en

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Μπορεί να υποστηρίξει τα θέματα της Συμπεριληπτικής Οικονομίας και της Επιχειρηματικότητας χωρίς αποκλεισμούς.

Οι βασικές πληροφορίες που βρίσκονται εδώ μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να εμβαθύνουν οι εκπαιδευόμενοι στην κατανόηση των στοιχείων που παρουσιάζονται στη μέση του εκπαιδευτικού βίντεο.

U 1.2/2: Επεξήγηση του κοινωνικού μοντέλου

Τι είναι;

Αυτή η συνοπτική και ακριβής εξήγηση του Κοινωνικού Μοντέλου της Αναπηρίας είναι αρκετή για να κατανοήσουμε την κύρια διαφορά μεταξύ του παραδοσιακού τρόπου αντιμετώπισης της ένταξης και του κοινωνικού μοντέλου. Το κοινωνικό μοντέλο είναι αυτό που είναι αποδεκτό από τις κοινότητες των ατόμων με αναπηρία παγκοσμίως.

Πού μπορώ να το βρω;

<https://spectrumcil.co.uk/wp-content/uploads/2015/06/Social-Model-2013.pdf>

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Μπορεί να υποστηρίξει τα θέματα της Συμπεριληπτικής Οικονομίας, της Επιχειρηματικότητας χωρίς αποκλεισμούς και - κυρίως - του Κοινωνικού Μοντέλου Συμπερίληψης.

Στο βίντεο, ο Νικόλας λέει ότι "οι άνθρωποι δεν είναι απλώς διαφορετικοί από κάτι που θεωρούμε φυσιολογικό. Αυτό είναι λάθος. Ο καθένας είναι μοναδικός. Θα ήθελα πολύ να χτίσουμε την επιχείρησή μας πάνω σε αυτή την κουλτούρα συνεργασίας". Αυτή η δήλωση θα μπορούσε να συνδυαστεί με το Κοινωνικό Μοντέλο για να κατανοήσουμε ότι η διαφορετικότητα δεν είναι αντίθετη με την "κανονικότητα" και ότι τα εμπόδια στην ένταξη δεν αφορούν τα χαρακτηριστικά κάποιου σε σύγκριση με αυτό που θα έπρεπε να θεωρείται "φυσιολογικό", αλλά τα εμπόδια που η ίδια η κοινωνία θέτει στη διαφορετικότητα. Η συμπεριληπτική επιχειρηματικότητα δεν αλλάζει μόνο τις επιχειρηματικές πρακτικές αλλά στοχεύει στην κοινωνική αλλαγή.

U 1.2/3: Ποικιλομορφία και Συμπερίληψη σε Περιόδους Παγκόσμιας Κρίσης

Τι είναι;

Πρόκειται για μια δημοσίευση (στα αγγλικά) του έργου της ΕΕ "Diversity@Work" (2021), το οποίο αναδεικνύει τις δυνατότητες καινοτόμου σκέψης για την αντιμετώπιση νέων αναγκών. Το κύριο θέμα είναι πώς η ποικιλομορφία και η ένταξη στην εργασία μπορούν να επωφεληθούν από τις νέες προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένης της πανδημίας.

Πού μπορώ να το βρω;

<https://www.diversity-work.eu/wp-content/uploads/2021/08/DI-in-times-of-crises-guide.pdf>

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Καινοτόμος επιχειρηματικότητα.

Η Μαρία και ο Νικόλας μοιράζονται νέους τρόπους για να αυξήσουν την προσβασιμότητα στην επιχείρησή τους. Μπορείτε να συζητήσετε άλλες λύσεις με τους εκπαιδευόμενους και να παρουσιάσετε παραδείγματα και καλές πρακτικές που θα βρείτε σε αυτή την έκδοση.

U 1.2/4: Κοινοτικά επιχειρηματικά μοντέλα

Τι είναι;

Πρόκειται για ένα άρθρο που εξηγεί με περιεκτικό τρόπο την έννοια της κοινοτικής επιχειρηματικότητας και τις κύριες διαφορές της από την παραδοσιακή επιχειρηματικότητα.

Πού μπορώ να το βρω;

<https://medium.com/@nataliebrite/community-based-business-models-a37f21b798e6>

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Κοινοτική επιχειρηματικότητα.

Ο Νικόλας εξηγεί το όραμά του για την επιχείρηση καφέ, ενσωματώνοντας πολλά στοιχεία κοινοτικής επιχειρηματικότητας.

Αναφορές:

Aga Khan Foundation Portugal, Equality Strategies (Ireland) and Estonian Centre for Human Rights (2021) Diversity & Inclusion in Times of Crisis.

Ανακτήθηκε στις 25/11/2024: <http://www.diversity-work.eu/wpcontent/uploads/2021/08/DI-in-times-of-crises-guide.pdf>

Lucas Olmedo, Mara van Twuijver, Mary O'Shaughnessy (2019). "Community-Based Social Enterprises Fostering Inclusive Development in Peripheral European Rural Areas".

Ανακτήθηκε στις 27/11/2024: https://knowledgehub.unsse.org/wp-content/uploads/2019/07/113_Olmedo_CBSEs-fostering-Inclusive-Development_En.doc.pdf

Ενότητα 1.3: Δείκτες ενσωμάτωσης της επιχειρηματικότητας στην τυπική, μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση

Μαθησιακές ανάγκες της Ενότητας 1.3

Κατανόηση της επιχειρηματικότητας: Η επιχειρηματικότητα αναφέρεται στη διαδικασία δημιουργίας, ανάπτυξης και διαχείρισης ενός επιχειρηματικού εγχειρήματος με στόχο την παραγωγή κέρδους ή τη δημιουργία αξίας (οικονομικής, κοινωνικής, περιβαλλοντικής κ.λπ.). Ο επιχειρηματίας είναι ένα άτομο που αναλαμβάνει τον οικονομικό κίνδυνο που συνδέεται με την ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα μιας επιχείρησης, ενώ παράλληλα αποκομίζει τα οφέλη (οικονομικά, ηθικά ή κοινωνικά) αξιοποιώντας τις ευκαιρίες της αγοράς μέσω καινοτόμων ιδεών και στρατηγικών.

Διαφορετικά πλαίσια εκπαίδευσης και αναγνώρισης ικανοτήτων στην επιχειρηματικότητα: (α) Η **τυπική εκπαίδευση** ακολουθεί ένα αναγνωρισμένο πρόγραμμα σπουδών και οδηγεί σε επίσημα πιστοποιημένα προσόντα. Περιλαμβάνει κυρίως τη σχολική εκπαίδευση (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση), τις πανεπιστημιακές σπουδές (τριτοβάθμια εκπαίδευση) και την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. (β) Η **μη τυπική εκπαίδευση** περιλαμβάνει εκπαιδευτικά προγράμματα και δραστηριότητες εκτός του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος, όπως σεμινάρια, εργαστήρια, καθοδήγηση, bootcamps, προγράμματα ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης και ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες. Ενώ ορισμένα από αυτά είναι πιστοποιημένα, τα περισσότερα προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης δεν προσφέρουν επίσημη αναγνώριση προσόντων. (γ) Η **άτυπη εκπαίδευση** αναφέρεται στη μάθηση που συμβαίνει φυσικά και καθημερινά, χωρίς να είναι οργανωμένη ή θεσμοθετημένη όπως η τυπική και η μη τυπική εκπαίδευση. Περιλαμβάνει γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις που αποκτώνται μέσω της εμπειρίας, της παρατήρησης, της αλληλεπίδρασης και της αυτομάθησης, χωρίς δομημένα προγράμματα και αναγνώριση προσόντων.

Συνεργασία μεταξύ παρόχων τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης: Τα πανεπιστήμια μπορούν να συνεργαστούν με ιδιωτικές επιχειρήσεις για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Ομοίως, οι δήμοι μπορούν να συνεργαστούν με εμπορικά επιμελητήρια ή μη κυβερνητικές οργανώσεις με δημόσια ή ιδιωτικά κέντρα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας. Οι ευκαιρίες για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα δεν κατηγοριοποιούνται αποκλειστικά από τη διάκριση μεταξύ τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης.

Η επιχειρηματικότητα ως πλαίσιο μάθησης: Η ίδια η επιχειρηματική διαδικασία είναι μια πολύτιμη πηγή απόκτησης νέων γνώσεων, δεξιοτήτων, ικανοτήτων και στάσεων, απαραίτητων τόσο για τους επιχειρηματίες όσο και για τους εργαζόμενους. Η πρακτική ενασχόληση με την αγορά και τους συνεργαζόμενους φορείς, η αντιμετώπιση προκλήσεων και η εφαρμογή λύσεων σε καθημερινή βάση μπορούν να ενισχύσουν τις επιχειρηματικές ικανότητες και να καθιερώσουν βέλτιστες πρακτικές που υπερβαίνουν τη θεωρητική εκπαίδευση.

Ειδικές θεωρητικές προσεγγίσεις για την κατανόηση και την υποστήριξη

Οι ραγδαίες αλλαγές και μεταβάσεις (κυρίως τεχνολογικές) έχουν εξαλείψει το μοντέλο "μία καριέρα για όλη τη ζωή". Πολλά από τα επαγγέλματα και θέσεις εργασίας που υπάρχουν σήμερα ενδέχεται να εξαφανιστούν στο εγγύς μέλλον λόγω της αυτοματοποίησης. Το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να προσαρμοστεί σε αυτές τις ραγδαίες αλλαγές, καθώς ένα σημαντικό μέρος των θεωρητικών γνώσεων που διδάσκονται αυτή τη στιγμή μπορεί να ξεπεραστεί στο άμεσο μέλλον. Ταυτόχρονα, πρέπει να διατηρήσει το ενδιαφέρον των μαθητών για τις αρχές, τις αξίες και τις γνώσεις που θα συνεχίσουν να είναι απαραίτητες για τους μελλοντικούς πολίτες.

Δύο από τις κύριες σύγχρονες τάσεις στην εκπαίδευση που μπορούν να εξασφαλίσουν την αποτελεσματικότητά της στο μέλλον είναι:

- (α) **Η δια βίου μάθηση**: το τέλος της τυπικής εκπαίδευσης δεν ισοδυναμεί με το τέλος της μάθησης. Σύμφωνα με το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τις δεξιότητες (European Skills Agenda, 2020), μέχρι το 2025, τουλάχιστον το 50% των Ευρωπαίων πολιτών ηλικίας 25-64 ετών θα πρέπει να συμμετέχει ετησίως σε εκπαιδευτικά προγράμματα (τυπική και μη τυπική εκπαίδευση).
- (β) **Μαθαίνω να μαθαίνω**: πρόκειται για μια δεξιότητα που περιλαμβάνει την επίγνωση των μαθησιακών αναγκών του ατόμου, την οργάνωση της μάθησης και την υπέρβαση των εμποδίων που μπορεί να δυσχεραίνουν την απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων. Βασίζεται σε προηγούμενη μάθηση και σε εμπειρίες ζωής και μπορεί να αναπτυχθεί σε διάφορα καθημερινά πλαίσια (σπίτι, εργασία, κοινωνικοποίηση, κατάρτιση κ.λπ.). Η ικανότητα "να μαθαίνω να μαθαίνω" προσδιορίστηκε το 2006 από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ως μία από τις οκτώ βασικές ικανότητες που πρέπει να αναπτύξουν όλοι οι Ευρωπαίοι πολίτες ([The European Reference Framework for Key Competences for Lifelong Learning, 2006](#)).

Οι ραγδαίες αλλαγές που καθοδηγούν τις σύγχρονες μεταβάσεις (ψηφιακές, περιβαλλοντικές, τεχνολογικές, κοινωνικές, γεωπολιτικές) δεν επηρεάζουν μόνο τον τρόπο που μαθαίνουμε αλλά και την ίδια την έννοια της καινοτομίας. Η καινοτομία αναφέρεται στη διαδικασία επινόησης και ανάπτυξης νέων λύσεων για προκλήσεις που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν επαρκώς με παλαιότερες, δοκιμασμένες ή παραδοσιακές μεθόδους. Η καινοτομία, αν και συχνά συνδέεται με νέες ιδέες, πρακτικές, λύσεις, προϊόντα και υπηρεσίες, μπορεί να αντλεί πόρους από το παρελθόν. Η καινοτομία μπορεί να μην είναι πάντα κάτι εντελώς νέο, αλλά μάλλον ένας νέος συνδυασμός παλαιών στοιχείων ή ακόμη και μια ξεχασμένη διαδικασία επίλυσης προβλημάτων που τώρα θεωρείται αποτελεσματική. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η διατήρηση και η προώθηση της γνώσης από το παρελθόν είναι ζωτικής σημασίας.

Επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα της Ενότητας 1.3

Γνώση

- Να κατανοήσουν τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά της επιχειρηματικότητας και τα στάδια της επιχειρηματικής διαδικασίας
- Αναγνώριση των διαφορετικών εκπαιδευτικών πλαισίων
- Προσδιορισμός των δεσμών μεταξύ τυπικής και μη τυπικής επιχειρηματικής εκπαίδευσης
- Να εξοικειωθούν με τα διάφορα συστήματα και επίπεδα πιστοποίησης επιχειρηματικών δεξιοτήτων.
- Διερεύνηση του ρόλου της δια βίου μάθησης και της επανεκπαίδευσης στην επαγγελματική ανάπτυξη.

- Να κατανοήσουν πώς οι νέες γνώσεις και τεχνολογίες μπορούν να οδηγήσουν σε καινοτόμες επιχειρηματικές ιδέες.

Δεξιότητες

- Να αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις δημιουργικά αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες και διαχειριζόμενοι τους πιθανούς κινδύνους.
- Να οργανώνουν την αυτοκατευθυνόμενη μάθηση και να αξιολογούν αποτελεσματικά τις νέες πληροφορίες.
- Αναζήτηση και αξιοποίηση εκπαιδευτικών εργαλείων, όπως οι ψηφιακές πλατφόρμες.
- Αξιοποίηση της υπάρχουσας γνώσης και εμπειρίας για την ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων.
- Να συνεργάζονται αποτελεσματικά στο πλαίσιο διεπιστημονικών ομάδων.

Στάση

- Ανάπτυξη ευελιξίας και ανθεκτικότητας απέναντι στην αλλαγή.
- Να πιστεύουν ενεργά στην προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη.
- Διατήρηση μιας ανοικτής νοοτροπίας προς τη συνεργασία με διάφορους παρόχους εκπαίδευσης στον τομέα της επιχειρηματικότητας.
- Να επιδιώκουν καινοτόμες λύσεις μέσω δημιουργικής σκέψης και ομαδικής εργασίας.
- Να σέβονται τις ηθικές και κοινωνικές διαστάσεις της επιχειρηματικότητας.

Προτεινόμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης για την Ενότητα 1.3

Ποια θεωρητικά στοιχεία χρησιμοποιούνται εδώ;	Συνιστώμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης	Δραστηριότητες (κουίζ, παιχνίδι, συντονισμένη συζήτηση, μελέτη περίπτωσης, επίσκεψη, καλεσμένος κ.λπ.)
• Κατανόηση της επιχειρηματικότητας (βλέπε "Πρόσθετο υλικό": Επιχειρηματικότητα - Λεξικό Επιχειρηματικών Σπουδών) • Διαφορετικά πλαίσια εκπαίδευσης (βλ. "Πρόσθετο υλικό": Τυπική, μη τυπική και άτυπη μάθηση) (βλέπε "Πρόσθετο υλικό": Επιτυχημένοι επιχειρηματίες - άνδρες και γυναίκες - χωρίς πτυχίο)	• Μπορείτε να σκεφτείτε κάποιες διαφορές μεταξύ της τυπικής, της μη τυπικής και της άτυπης εκπαίδευσης; • Μπορεί κάποιος να γίνει επιχειρηματίας χωρίς να έχει σχετικό πτυχίο; • Εάν απαντάτε ναι στην παραπάνω ερώτηση, γιατί το πιστεύετε; Μπορείτε να δώσετε ένα παράδειγμα;	Δραστηριότητα M1.A2 Δραστηριότητα M1.A3

Συμβουλές για εκπαιδευτές και συντονιστές

Συνιστούμε ανεπιφύλακτα στους εκπαιδευτές/συντονιστές να ανατρέξουν στο πρόσθετο υλικό με τίτλο "Λεξικό Επιχειρηματικότητας-Επιχειρηματικών Σπουδών", όπου μπορούν να βρουν πληροφορίες και γνώσεις που καλύπτουν σε μεγάλο βαθμό το περιεχόμενο της Ενότητας 1.3.

Οι πληροφορίες για γνωστούς επιχειρηματίες που δεν έχουν πτυχίο δεν πρέπει να δημιουργούν την πεποίθηση ότι η εκπαίδευση είναι δευτερεύουσας σημασίας. Ο στόχος είναι να εμπνεύσει τους εκπαιδευόμενους να επιδιώξουν συνειδητά την τυπική, μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση προκειμένου να ενταχθούν στην αγορά εργασίας. Η σημασία αυτής της αναφοράς είναι ότι η ιδέα για μια επιχείρηση και το πνεύμα της επιχειρηματικότητας δεν μεταδίδονται αποκλειστικά μέσω της τυπικής εκπαίδευσης.

Πρόσθετο υλικό

U 1.3/1: Λεξικό Επιχειρηματικότητας-Επιχειρηματικών Σπουδών

Τι είναι;

Ένα άρθρο από το Munich Business School, περιγράφει συνοπτικά την έννοια της επιχειρηματικότητας, δίνει παραδείγματα επιτυχημένων επιχειρηματιών, υπογραμμίζει τη σχέση μεταξύ επιχειρηματικότητας και κοινωνικής συνοχής, παρουσιάζει τις τρέχουσες τάσεις στην επιχειρηματικότητα και 4 διαφορετικούς τύπους επιχειρηματιών.

Πού μπορώ να το βρω;

<https://www.munich-business-school.de/en/l/business-studies-dictionary/entrepreneurship>

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Κατανόηση της επιχειρηματικότητας.

Οι πληροφορίες και τα δεδομένα που περιλαμβάνονται εδώ μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ολόκληρη την ενότητα και σε άλλες ενότητες του εκπαιδευτικού προγράμματος Power Up.

U 1.3/2: Οι πιο επιτυχημένοι επιχειρηματίες χωρίς πτυχίο

Τι είναι;

Ένα άρθρο που παρουσιάζει περιπτώσεις γνωστών ανδρών επιχειρηματιών που δεν είχαν πτυχίο σχετικό με την επιχειρηματικότητα.

Πού μπορώ να το βρω;

<https://www.thegentlemansjournal.com/article/20-of-the-most-successful-businessmen-without-degrees/>

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Μπορεί να ενισχύσει τα θεωρητικά στοιχεία αυτής της ενότητας σχετικά με την κατανόηση της επιχειρηματικότητας και τους διάφορους τρόπους ανάπτυξης επιχειρηματικών δεξιοτήτων.

Θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στο τέλος του βίντεο για μια ανοιχτή συζήτηση με τους εκπαιδευόμενους που θα αναδείκνυε την αξία της δια βίου και της άτυπης μάθησης.

U 1.3/3: Μαθαίνω με την πράξη: 5 επιτυχημένες ιδιοκτήτριες εταιρειών χωρίς πτυχίο

Τι είναι;

Ένα άρθρο που παρουσιάζει περιπτώσεις γνωστών γυναικών επιχειρηματιών που δεν είχαν πτυχίο σχετικό με την επιχειρηματικότητα.

Πού μπορώ να το βρω;

<https://xena.world/learn-by-doing-5-successful-female-founders-without-college-degrees/>

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Μπορεί να ενισχύσει τα θεωρητικά στοιχεία αυτής της ενότητας σχετικά με την κατανόηση της επιχειρηματικότητας και τους διάφορους τρόπους ανάπτυξης επιχειρηματικών δεξιοτήτων.

Θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στο τέλος του βίντεο για μια ανοιχτή συζήτηση με τους εκπαιδευόμενους που θα αναδείκνυε την αξία της δια βίου και της άτυπης μάθησης.

U 1.3/4: Τυπική, μη τυπική και άτυπη μάθηση

Τι είναι;

Πρόκειται για μια ερευνητική έκθεση, που δημοσιεύθηκε το 2022 από το Πανεπιστήμιο του Κέιμπριτζ, η οποία παρουσιάζει λεπτομερώς τις τρεις διαφορετικές μορφές εκπαίδευσης: την τυπική, τη μη τυπική και την άτυπη εκπαίδευση.

Πού μπορώ να το βρω;

<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED626005.pdf>

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Διαφορετικά πλαίσια εκπαίδευσης και αναγνώρισης ικανοτήτων στην επιχειρηματικότητα.

Απευθύνεται σε εκπαιδευτές/συντονιστές που επιθυμούν να εμβαθύνουν στην κατανόηση της τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, προκειμένου να υποστηρίξουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους εκπαιδευόμενούς τους.

Αναφορές:

Johnson, M., and Majewska, D. (2022). Formal, non-formal, and informal learning: What are they, and how can we research them? Cambridge University Press & Assessment Research Report.

Hoskins B, Fredriksson U. Learning to Learn: What is it and Can it Be Measured. EUR 23432 EN. Luxembourg (Luxembourg): OPOCE; 2008. JRC46532.

Politis, Diamanto. (2005). The Process of Entrepreneurial Learning: A Conceptual Framework. Entrepreneurship Theory and Practice. 29. 10.1111/j.1540-6520.2005.00091.x.

Ανακτήθηκε στις 26/03/2025:

https://www.researchgate.net/publication/228272963_The_Process_of_Entrepreneurial_Learning_A_Conceptual_Framework

UNESCO-UNEVOC (2020). Entrepreneurial Learning Guide for Technical and Vocational Education and Training Institutions.

Ανακτήθηκε στις 27/11/2024:

https://unevoc.unesco.org/pub/entrepreneurial_learning_guide_en.pdf

ΕΝΟΤΗΤΑ 1 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1 (M1.A1)

Τίτλος	Ας γνωριστούμε καλύτερα
Τύπος	Παιχνίδι
Πότε να το χρησιμοποιήσετε;	Στην αρχή, πριν παρακολουθήσετε το βίντεο. Ιδανικό αν οι εκπαιδευόμενοι δεν γνωρίζονται μεταξύ τους. Εάν γνωρίζονται ήδη μεταξύ τους, μπορεί να γίνει ανά πάσα στιγμή, απλά για διασκέδαση και για να ενισχυθεί το ομαδικό πνεύμα.
Αριθμός και δεξιότητες των εκπαιδευτών	Μπορεί να συντονιστεί από ένα άτομο χωρίς απαιτούμενη εμπειρία ή δεξιότητες.
Αριθμός συμμετεχόντων	5-15 συμμετέχοντες
Διάρκεια	Περίπου 10 λεπτά
Απαιτούμενες δεξιότητες	Δεν απαιτούνται ειδικές δεξιότητες
Εξοπλισμός	Μια μικρή μαλακή μπάλα
Ρύθμιση	Μπορεί να εφαρμοστεί σε οποιοδήποτε περιβάλλον.
Στόχοι	Ο στόχος είναι όλα τα μέλη της ομάδας να είναι σε θέση να θυμούνται τα ονόματα των άλλων σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα και να σπάσει ο πάγος και η αμηχανία μέσω ενός παιχνιδιού.
Διαδικασία/περιγραφή	Η ομάδα κάθεται σε κύκλο έτσι ώστε όλοι να μπορούν να διατηρούν οπτική επαφή με όλα τα άλλα μέλη. Ζητάμε από κάθε μέλος της ομάδας να σκεφτεί ένα ζώο (ή ένα αντικείμενο αν θέλουμε να κάνουμε μια παραλλαγή) του οποίου το όνομα αρχίζει με το ίδιο γράμμα με το δικό του όνομα. Για παράδειγμα: Ανδρέας - αλιγάτορας, Τάσος - τίγρης, Κατερίνα - κοάλα κ.ο.κ. Αφού βεβαιωθούμε ότι κάθε μέλος έχει σκεφτεί ένα ζώο που συνδέεται με το όνομά του, το πρώτο μέλος - που κρατάει τη μπάλα - ξεκινάει λέγοντας το όνομά του και το ζώο του, και στη συνέχεια πετάει τη μπάλα σε ένα άλλο μέλος, το οποίο κάνει το ίδιο. Επαναλαμβάνουμε αυτή τη διαδικασία 3-4 φορές, εξασφαλίζοντας ότι η μπάλα περνάει τουλάχιστον δύο φορές σε κάθε μέλος. Στον επόμενο γύρο, η διαδικασία αλλάζει ελαφρώς. Το μέλος που κρατάει τη μπάλα πρέπει πρώτα να πει το όνομα ή/και το ζώο ενός άλλου μέλους και να του πετάξει τη μπάλα. Το μέλος που πιάνει τη μπάλα επαναλαμβάνει την ίδια διαδικασία για ένα

	άλλο μέλος, και ούτω καθεξής, μέχρι να ολοκληρωθούν 3-4 ακόμη γύροι. Στους τελικούς γύρους, είναι καλύτερο να χρησιμοποιείτε μόνο το όνομα, αφαιρώντας το ζώο (ή το αντικείμενο).
Μέθοδος αξιολόγησης-αξιολόγησης-αναστοχασμού, συμπεριλαμβανομένων των ερωτήσεων ανατροφοδότησης	Η αποτελεσματικότητα του παιχνιδιού εκτιμάται όταν όλα τα μέλη γνωρίζουν τα ονόματα των άλλων. Το άτομο που διευκολύνει την εκπαίδευση μπορεί να ρωτήσει την ομάδα αν όλοι αισθάνονται σίγουροι ότι γνωρίζουν όλα τα ονόματα.
Δώστε προσοχή	Έχει παρατηρηθεί σε ορισμένες ομάδες ότι η ταύτιση των μελών με τα ζώα δημιουργεί μια διασκεδαστική ατμόσφαιρα και συχνά τα μέλη της ομάδας συνεχίζουν να αναφέρονται μεταξύ τους με το όνομα του ζώου και όχι με το δικό τους. Εάν αυτό είναι αποδεκτό από όλα τα μέλη της ομάδας, μπορεί να διατηρηθεί. Ωστόσο, η εμπειρία δείχνει ότι ορισμένα μέλη μπορεί να μην θέλουν να ταυτιστούν με τα ζώα που έχουν επιλέξει και μπορεί να αισθάνονται άβολα αν κάποιος τους απευθύνεται με το όνομα του ζώου μετά το τέλος του παιχνιδιού. Το άτομο που συντονίζει την εκπαίδευση θα πρέπει να δίνει προσοχή σε αυτές τις δυναμικές και να ενεργεί ανάλογα. Εάν τα μέλη συνεχίζουν να αποκαλούν ο ένας τον άλλον με ονόματα ζώων και το απολαμβάνουν, θα πρέπει να το επιτρέψουν. Εάν κάποιο μέλος φαίνεται να νιώθει άβολα, θα πρέπει να του ζητηθεί να το σεβαστεί και να σταματήσει να χρησιμοποιεί τα ονόματα ζώων.
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	Δεν υπάρχει αναφορά

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2 (M1.A2)

Τίτλος	QUIZ χωρίς σωστό ή λάθος
Τύπος	Κουίζ
Πότε να το χρησιμοποιήσετε;	Αυτό το κουίζ μπορεί να χρησιμοποιηθεί μετά την παρακολούθηση του βίντεο για να ενεργοποιήσει μια συζήτηση με τους εκπαιδευόμενους, να αυξήσει το ενδιαφέρον τους για τα στοιχεία και τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην ιστορία και σχετίζονται με το θεωρητικό πλαίσιο του μαθήματος και να διευκολύνει τον εκπαιδευτή να παρέχει περισσότερες

	πληροφορίες προκειμένου να επιτευχθούν τα μαθησιακά αποτελέσματα μέσω της βιωματικής μάθησης.
Αριθμός και δεξιότητες των εκπαιδευτών	Ένα άτομο αρκεί για να συντονίσει την εκπαιδευτική διαδικασία. Το άτομο αυτό θα πρέπει να έχει τις βασικές γνώσεις που καλύπτονται στην Ενότητα 1. Εάν δεν έχει το σχετικό υπόβαθρο, συνιστάται να μελετήσει το πρόσθετο προτεινόμενο υλικό που παρέχεται στο θεωρητικό τμήμα της Ενότητας 1, το οποίο απευθύνεται σε άτομα με δεξιότητες συντονισμού εκπαιδευτικών ομάδων, ανεξάρτητα από το επιστημονικό τους υπόβαθρο.
Αριθμός συμμετεχόντων	1-15 συμμετέχοντες
Διάρκεια	Εξαρτάται από το βάθος της συζήτησης και το επίπεδο συμμετοχής των μαθητών. Ελάχιστη διάρκεια: 30 λεπτά Μέγιστη διάρκεια: 90 λεπτά
Απαιτούμενες δεξιότητες	Δεν απαιτούνται ειδικές δεξιότητες.
Εξοπλισμός	Οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να συνδεθούν με την πλατφόρμα μέσω smartphones. Απαιτείται σύνδεση στο διαδίκτυο.
Ρύθμιση	Μπορεί να γίνει σε οποιαδήποτε αίθουσα που χρησιμοποιείται για εκπαίδευση. Συνιστάται έντονα η ομάδα των εκπαιδευομένων να κάθεται σε κύκλο, ώστε όλα τα μέλη να μπορούν να διατηρούν οπτική επαφή με όλα τα άλλα μέλη.
Στόχοι	Στόχος αυτού του κουίζ είναι να αυξήσει το ενδιαφέρον των εκπαιδευομένων για βασικές έννοιες που σχετίζονται με την επιχειρηματικότητα και την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα, οι οποίες περιλαμβάνονται στο θεωρητικό πλαίσιο της Ενότητας 1. Οι απαντήσεις των μαθητών δεν αξιολογούνται με βάση το σωστό ή το λάθος, ώστε να αποφευχθεί το ανεπιθύμητο αίσθημα της κριτικής ή της απόρριψης των ήδη αποκτημένων γνώσεων και εμπειριών τους. Όλες οι επιλογές είναι σωστές. Οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να κατατάξουν τις απαντήσεις τους σε μια κλίμακα (πιο σημαντική - λιγότερο σημαντική), ενθαρρύνοντάς τους να προσεγγίσουν κριτικά τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο κουίζ. Συνιστάται το άτομο που συντονίζει την εκπαιδευτική διαδικασία να ζητήσει από τους εκπαιδευόμενους να αιτιολογήσουν την κατάταξη που προτείνουν με τις απαντήσεις τους. Όσο μεγαλύτερη είναι η ποικιλομορφία στις απαντήσεις των διαφόρων εκπαιδευομένων, τόσο πιο πλούσια μπορεί να είναι η συζήτηση και ο διάλογος, συμβάλλοντας στην ανάδειξη των διαφόρων πτυχών της

	επιχειρηματικότητας και της επιχειρηματικής εκπαίδευσης που περιλαμβάνονται σε αυτή την ενότητα.
Διαδικασία/περιγραφή	Το άτομο που συντονίζει την εκπαιδευτική διαδικασία διασφαλίζει ότι οι εκπαιδευόμενοι έχουν πρόσβαση στο κουίζ στην πλατφόρμα μέσω των smartphones τους (εναλλακτικά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν τάμπλετς ή/και υπολογιστές με σύνδεση στο διαδίκτυο). Τους ζητείται να απαντήσουν στις ερωτήσεις, αλλά σταματούν μετά την υποβολή των απαντήσεών τους για κάθε ερώτηση, ώστε να επιτραπεί μια ανοιχτή συζήτηση. Η συζήτηση μπορεί να ξεκινήσει με την ερώτηση: "Γιατί επιλέξατε αυτή την κατάταξη;" που απευθύνεται σε κάθε μαθητή με τη σειρά μέχρι να μοιραστούν όλοι τις σκέψεις τους. QUIZ Σας ζητάμε να βαθμολογήσετε τη σημασία των απαντήσεων στις ακόλουθες ερωτήσεις, χρησιμοποιώντας τους αριθμούς από το 1 έως το 4 (όπου 1: Πολύ σημαντικό, 2: Αρκετά σημαντικό, 3: Σημαντικό, 4: Λιγότερο σημαντικό). Σκεφτείτε λίγο. Δεν υπάρχει σωστό ή λάθος, αλλά μπορεί να είναι πιο δύσκολο από ό,τι νομίζετε. 1. Πώς η επιχειρηματικότητα ωφελεί την κοινωνική συνοχή; - ο Δημιουργεί οικονομική ανάπτυξη - ο Καλύπτει ανάγκες με προϊόντα και υπηρεσίες - ο Χρηματοδοτεί δημόσια αγαθά και υπηρεσίες μέσω της φορολογίας - ο Δημιουργεί πλαίσια συνεργασίας και κοινωνικοποίησης ① Πολύ σημαντικό, ② Αρκετά σημαντικό, ③ Σημαντικό, ④ Λιγότερο σημαντικό 2. Μια κοινωνική επιχείρηση έχει τα ακόλουθα βασικά χαρακτηριστικά: - ο Παράγει προϊόντα και υπηρεσίες με κοινωνικό σκοπό - ο Επικεντρώνεται στους ανθρώπους και το περιβάλλον και όχι στο οικονομικό κέρδος

	ο Αντιμετωπίζει ανάγκες που ούτε το κράτος ούτε η κερδοσκοπική οικονομία μπορούν να καλύψουν ο Επανεπενδύει τα κέρδη της στη βιωσιμότητα και την περαιτέρω ανάπτυξη της ① Πολύ σημαντικό, ② Αρκετά σημαντικό, ③ Σημαντικό, ④ Λιγότερο σημαντικό 3. Η κοινοτική επιχειρηματικότητα επικεντρώνεται στα εξής: ο Η λειτουργία της επηρεάζει και στηρίζεται στην τοπική κοινωνία ο Είναι συνήθως μη κερδοσκοπικό ο Επινοεί καινοτόμους και συλλογικούς τρόπους για την αντιμετώπιση των κοινοτικών αναγκών ο Απευθύνεται σε άτομα και ομάδες που μοιράζονται τις ίδιες αξίες, ακόμη και αν δεν ζουν στην ίδια περιοχή ① Πολύ σημαντικό, ② Αρκετά σημαντικό, ③ Σημαντικό, ④ Λιγότερο σημαντικό 4. Η επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς επικεντρώνεται κυρίως σε: ο Διάδοση των αρχών της συμπερίληψης στην ευρύτερη κοινωνία ο Παροχή ίσων ευκαιριών στην απασχόληση και τη συμμετοχή στην αγορά ο Αύξηση της ισότιμης πρόσβασης σε προϊόντα και υπηρεσίες, ανεξάρτητα από τα προσωπικά χαρακτηριστικά των πελατών ο Η χρήση ηθικών και δίκαιων επιχειρηματικών πρακτικών ① Πολύ σημαντικό, ② Αρκετά σημαντικό, ③ Σημαντικό, ④ Λιγότερο σημαντικό 5. Η εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα είναι πιο αποτελεσματική όταν: ο Πραγματοποιείται εντός του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (βιωματική μάθηση) ο Πραγματοποιείται σε σχολεία και πανεπιστήμια (τυπική εκπαίδευση)
--	--

	ο Γίνεται μέσω συμμετοχής σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες όπως σεμινάρια, διαδικτυακά προγράμματα, ευρωπαϊκά προγράμματα κ.λπ. (μη τυπική εκπαίδευση) ο Αξιοποιείται η καθημερινή ζωή. Κάθε εμπειρία μπορεί να είναι σημαντική για την επιχειρηματικότητα ① Πολύ σημαντικό, ② Αρκετά σημαντικό, ③ Σημαντικό, ④ Λιγότερο σημαντικό 6. Το κοινωνικό μοντέλο της συμπερίληψης λέει ότι: ο Οι διακρίσεις δεν οφείλονται στα προσωπικά χαρακτηριστικά εκείνων που τις έχουν βιώσει ο Η κοινωνία δημιουργεί εμπόδια για ορισμένες κοινωνικές ομάδες ο Η ένταξη και η προσβασιμότητα δεν αφορούν μόνο συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες, αλλά την κοινωνία στο σύνολό της. ο Η ισότιμη συμμετοχή παντού είναι ανθρώπινο δικαίωμα ① Πολύ σημαντικό, ② Αρκετά σημαντικό, ③ Σημαντικό, ④ Λιγότερο σημαντικό
Μέθοδος αξιολόγησης-αξιολόγησης-αναστοχασμού, συμπεριλαμβανομένων των ερωτήσεων ανατροφοδότησης	Στο τέλος της εκπαιδευτικής διαδικασίας, και αφού δοθεί χρόνος σε όλους τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις απόψεις τους, το άτομο που διευθύνει τη συνεδρία θα μπορούσε να θέσει στην ομάδα τις ακόλουθες ερωτήσεις: 1. Ποια είναι η κύρια σκέψη σας σχετικά με αυτά που συζητήσαμε; 2. Ποιες νέες γνώσεις παίρνετε μαζί σας σήμερα; 3. Υπάρχει κάτι που πιστεύατε μέχρι σήμερα και για το οποίο αλλάξατε γνώμη τώρα;
Δώστε προσοχή	Αυτό το κουίζ αποτελεί μέρος της μαθησιακής διαδικασίας, καθώς επιτρέπει στους συμμετέχοντες να μάθουν ο ένας από τον άλλο (προσέγγιση της μάθησης από ομοτίμους), αξιοποιώντας την εμπειρία και τις γνώσεις που έχουν ήδη αποκτήσει. Ακόμη και αν κάποιοι συμμετέχοντες εκφράσουν κάτι που είναι λανθασμένο ή δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, αποφύγετε να εστιάσετε στο λάθος. Επισημάνετε απλώς μια άλλη, πιο σημαντική πτυχή του ίδιου θέματος και ζητήστε τη γνώμη τους. Προσπαθήστε να επιβεβαιώσετε όλες τις κατατάξεις που προτείνουν οι συμμετέχοντες χρησιμοποιώντας γνώσεις,

	πληροφορίες και δεδομένα από το θεωρητικό μέρος της Ενότητας 1 ή άλλες αξιόπιστες πηγές που μπορεί να έχετε στη διάθεσή σας.
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	Αυτό το κουίζ αναπτύχθηκε από τον Ανδρέα Αλμπάνη (iED).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3 (M1.A3)

Τίτλος	Πρόσκληση εκπροσώπου κοινωνικής επιχείρησης
Τύπος	Επισκέπτης
Πότε να το χρησιμοποιήσετε;	Ο εκπρόσωπος μιας κοινωνικής επιχείρησης μπορεί να παρακολουθήσει ολόκληρη τη διαδικασία κατάρτισης για την Ενότητα 1. Θα είναι χρήσιμο να παρακολουθεί το βίντεο μαζί με τους συμμετέχοντες και να συμμετέχει σε όλες τις δραστηριότητες που επιλέγουν οι συντονιστές. Με αυτόν τον τρόπο, μπορούν να μοιραστούν πληροφορίες και γνώσεις με βάση τη δική τους εμπειρία.
Αριθμός και δεξιότητες των εκπαιδευτών	Ένα άτομο αρκεί για να συντονίσει την εκπαιδευτική διαδικασία. Το άτομο αυτό θα πρέπει να έχει τις βασικές γνώσεις που καλύπτονται στην Ενότητα 1. Εάν δεν διαθέτει το σχετικό επιστημονικό υπόβαθρο, συνιστάται να μελετήσει το πρόσθετο προτεινόμενο υλικό που παρέχεται στο θεωρητικό τμήμα της Ενότητας 1, το οποίο απευθύνεται σε άτομα με δεξιότητες συντονισμού εκπαιδευτικών ομάδων, ανεξάρτητα από το επιστημονικό τους υπόβαθρο.
Αριθμός συμμετεχόντων	4-15 συμμετέχοντες
Διάρκεια	Εξαρτάται από την προθυμία του προσκεκλημένου εκπροσώπου. Ελάχιστο 40 λεπτά: Θα μπορούσαν να συμμετάσχουν μόνο στην παρακολούθηση του βίντεο και σε μια σύντομη συζήτηση που ακολουθεί. Μέγιστο 180 λεπτά: Θα μπορούσαν να συμμετάσχουν σε ολόκληρη τη διαδικασία κατάρτισης.
Απαιτούμενες δεξιότητες	Δεν απαιτούνται ειδικές δεξιότητες.
Εξοπλισμός	Οι συμμετέχοντες και ο φιλοξενούμενος πρέπει να συνδεθούν στην πλατφόρμα μέσω smartphones εάν συμμετέχουν μαζί στη δραστηριότητα M1.A2. Απαιτείται σύνδεση στο διαδίκτυο.
Ρύθμιση	Μπορεί να λάβει χώρα σε οποιαδήποτε αίθουσα χρησιμοποιείται για εκπαίδευση. Συνιστούμε ανεπιφύλακτα η ομάδα των συμμετεχόντων να κάθεται σε κύκλο, ώστε όλα τα μέλη να έχουν οπτική επαφή με τους άλλους.

Στόχοι	Στόχος είναι να παρέχει στους συμμετέχοντες άμεση επαφή με γνώσεις, πληροφορίες και δεδομένα σχετικά με την κοινωνική επιχειρηματικότητα, τις επιχειρηματικές ιδέες, τον κοινωνικό αντίκτυπο, καθώς και τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα μιας κοινωνικής επιχείρησης. Η χρήση πραγματικών παραδειγμάτων και εμπειριών από τον εκπρόσωπο της κοινωνικής επιχείρησης μπορεί να ενισχύσει σημαντικά την αποτελεσματικότητα των μαθησιακών αποτελεσμάτων.
Διαδικασία/περιγραφή	Η προτεινόμενη ιδανική διαδικασία περιλαμβάνει τον προσκεκλημένο εκπρόσωπο της κοινωνικής επιχείρησης σε όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας και τις δραστηριότητες που τη συνοδεύουν.
Μέθοδος αξιολόγησης-αξιολόγησης-αναστοχασμού, συμπεριλαμβανομένων των ερωτήσεων ανατροφοδότησης	Μια ανοιχτή συζήτηση στο τέλος της επίσκεψης του επισκέπτη, με βάση τις ακόλουθες ερωτήσεις, θα ήταν πολύ χρήσιμη: 1. Θα θέλατε να μοιραστείτε μια σκέψη που προκλήθηκε από αυτό που ανέφερε ο καλεσμένος μας; 2. Τι σας εντυπωσίασε περισσότερο σήμερα; 3. Αν ο καθένας από εμάς μπορούσε να χαρίσει μια λέξη στον καλεσμένο μας, ποια λέξη θα ήταν αυτή και γιατί;
Δώστε προσοχή στο	Είναι λογικό ότι ο επισκέπτης μπορεί να τραβήξει την προσοχή ολόκληρης της ομάδας σε ορισμένα σημεία κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ωστόσο, θα πρέπει να διασφαλίσετε ότι όλοι οι συμμετέχοντες έχουν τον απαραίτητο χρόνο για να εκφράσουν τις απόψεις, τις εμπειρίες, τις ιδέες και τις ερωτήσεις τους. Ως εκ τούτου, προσπαθήστε να διαχειριστείτε το χρόνο που αφιερώνεται τόσο στον καλεσμένο όσο και στην ομάδα των συμμετεχόντων με δίκαιο τρόπο. Ο στόχος είναι η διαδικασία να είναι διαδραστική με ενεργή συμμετοχή των συμμετεχόντων και όχι ένας μονόλογος του προσκεκλημένου.
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	Δεν υπάρχουν αναφορές